

BS/136/2013

WULGARYZMY

W ŻYCIU CODZIENNYM

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wulgaryzmy pełnią rozmaite funkcje komunikacyjne. Służą nie tylko obrażaniu i wyrażaniu negatywnych emocji, ale również opisywaniu cech rzeczywistości, które uznawane są za pozytywne. W tegorocznym sondażu¹ zapytaliśmy Polaków, w jakich miejscach stykają się z wulgarnym słownictwem, a także czy sami przeklinają i jak reagują, gdy robią to inni.

PRZESTRZEŃ WULGARNEGO JĘZYKA

Miejscem, gdzie najczęściej możemy usłyszeć przekleństwa, jest przestrzeń publiczna. Na ulicy często styka się z nimi niemal dwie trzecie badanych (63%), a czasami – co czwarty (23%). Znacznej grupie (59%) przynajmniej od czasu do czasu zdarza się słyszeć wulgarne wypowiedzi w środkach transportu, np. w autobusie, pociągu. Niewiele mniej osób (56%) styka się z nimi w miejscach rozrywki i spędzania wolnego czasu. Wulgarnym językiem przeniknięty w znacznym stopniu jest również internet. Ponad połowa użytkowników (53%) natrafia tam na wulgaryzmy przynajmniej czasami, w tym niemal jedna trzecia (30%) – często.

Przekleństwa są obecne w pracy i szkole. Ponad połowa zatrudnionych (55%) przynajmniej od czasu do czasu słyszy je w miejscu pracy, a wśród nich jedna trzecia (33%) mówi o ich częstym występowaniu. Połowa respondentów mających kontakt ze szkołą lub wyższą uczelnią (50%) deklaruje obecność wulgaryzmów w miejscu edukacji, w tym trzech na dziesięciu (30%) wskazuje, że używa się tam ich często.

Mniej przeniknięta wulgarnym językiem jest sfera prywatna. Ponad jedna trzecia badanych (35%) styka się z nim na spotkaniach towarzyskich – jednak większość z tej grupy (26%) tylko od czasu do czasu. Jeszcze rzadziej przekleństwa pojawiają się w relacjach z najbliższymi osobami, w domu. Przynajmniej czasami słyszy je tam około jednej czwartej ankietowanych (24%), ale tylko nieliczni (7%) – często. Trzeba mieć na uwadze to, że przestrzeń prywatna jest chroniona i idealizowana, a więc i deklaracje dotyczące występo-

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (279) przeprowadzono w dniach 1–12 sierpnia 2013 roku na liczącej 904 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

wania przekleństw w domu czy na spotkaniach z rodziną i przyjaciółmi mogą w jakimś stopniu rozmijać się z rzeczywistością. Poza tym jeśli słyszymy wulgaryzmy na ulicy, to nas to bezpośrednio nie obciąża, nie musimy identyfikować się z tym językiem, ale jeśli słyszymy je w domu, to już w jakimś stopniu naznacza naszą własną kulturę komunikacyjną.

Blisko jedna trzecia badanych (32%) deklaruje, że wulgarne słownictwo pojawia się – przynajmniej czasami – w wypowiedziach polityków. Stosunkowo rzadko, w opinii ankietowanych, występuje ono w mediach. Co najmniej od czasu do czasu dostrzega je w programach telewizyjnych ponad jedna piąta (22%), w prasie – jedna dziesiąta (10%), a w audycjach radiowych – co jedenasty respondent (9%).

Porównując tegoroczne wyniki z uzyskanymi przed sześcioma laty i jeszcze starszymi, można zauważyć zmiany w używaniu niecenzuralnego języka w środowisku pracy i nauki. W obu przypadkach odnotowujemy poprawę jakości języka. Również rzadziej niż sześć lat temu zdarza się badanym słyszeć przekleństwa w domu. W pozostałych miejscach skala ich występowania jest zbliżona do tej, którą obserwowaliśmy sześć lat temu.

Tabela 1

Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, niecenzuralnymi?	Tak, bardzo często lub dość często				Tak, czasami				Rzadko lub nigdy				Trudno powiedzieć			
	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13
	w procentach															
Na ulicy	79	68	67	63	11	20	20	23	9	11	12	14	0	1	0	0
W środkach komunikacji – pociągu, autobusie itp.	49	34	36	27	23	27	26	32	22	31	29	39	6	8	9	2
W miejscach rozrywki, spędzania wolnego czasu	34	26	30	26	26	23	29	30	34	37	29	43	6	14	12	1
W pracy*	34	30	37	33	22	25	31	22	43	44	30	44	1	1	2	0
W internecie*	-	-	26	30	-	-	24	23	-	-	42	45	-	-	8	2
W szkole, na uczelni*	37	29	38	28	23	28	25	22	35	32	30	48	5	11	6	2
Podczas spotkań towarzyskich – z rodziną, znajomymi	9	5	10	9	20	15	26	26	71	80	63	65	0	0	2	0
W wypowiedziach polityków	-	-	8	8	-	-	24	24	-	-	60	66	-	-	7	2
W domu, w kontaktach z najbliższymi	9	5	7	7	20	16	25	17	71	79	67	76	0	0	0	0
W audycjach telewizyjnych	-	10	6	4	-	23	19	18	-	64	71	77	-	3	4	1
W prasie	-	2	2	2	-	6	10	8	-	82	79	89	-	10	8	1
W audycjach radiowych	-	3	2	2	-	10	9	7	-	80	82	90	-	7	7	1

* W tych przypadkach z procentowania wyłączono odpowiedzi „nie dotyczy”, a więc odpowiednio respondentów niemających kontaktu ze szkołą, uczelnią / niepracujących / niekorzystających z internetu

Percepcja wulgarnego języka niemal we wszystkich miejscach, których dotyczyło pytanie, zależy od wieku – młodzi dostrzegają go częściej niż starsi badani, co w znacznym stopniu wynika z tego, że sami częściej go używają. W przestrzeni publicznej – na ulicy, w środkach komunikacji – z wulgaryzmami rzadziej stykają się mieszkańcy wsi niż miast, a relatywnie częściej osoby mające wyższe lub średnie wykształcenie, co przy założeniu równego dostępu do tego typu miejsc może wynikać ze związanej z poziomem wykształcenia większej wrażliwości językowej i silniejszego przywiązania do pewnych norm komunikacyjnych. Wyższe wykształcenie sprzyja ponadto dostrzeganiu słów niecenzuralnych w miejscach rozrywki i spędzania wolnego czasu, a także w internecie. Osoby najlepiej wykształcone rzadziej natomiast wskazują kontakt z przekleństwami w swoim najbliższym otoczeniu. Warto jednak zaznaczyć, że wykształcenie nie odgrywa roli jeśli chodzi o deklarowaną obecność wulgaryzmów w sytuacjach towarzyskich. W domu, a także w czasie spotkań ze znajomymi z wulgarnym słownictwem częściej niż inni spotykają się respondenci z gospodarstw domowych o stosunkowo niskich dochodach *per capita* oraz źle oceniający swoją sytuację materialną. Jeśli chodzi o grupy zawodowe, częściej z niecenzuralnym słownictwem stykają się robotnicy wykwalifikowani i pracownicy usług, a rzadziej – kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, pracownicy administracyjno-biurowi i prywatni przedsiębiorcy. Na podstawie wskazań można również powiedzieć, że częściej przeklina się w firmach prywatnych niż w przedsiębiorstwach państwowych, instytucjach publicznych i prywatnych gospodarstwach rolnych. Więcej niecenzuralnych słów używa się w męskim niż kobiecym środowisku pracy.

KTO PRZEKLINA

Wulgaryzmów używa niemal ośmiu na dziesięciu dorosłych (79%), przy czym dwie trzecie (65%) robi to wyłącznie pod wpływem emocji, natomiast jedna siódma (14%) włącza je do swoich wypowiedzi również po to, by coś mocniej i dosadniej wyrazić. Co piąty badany (21%) w ogóle nie przeklina. Zmiany w używaniu wulgarного języka w ciągu ostatnich czternastu lat są niewielkie. Można jednak zauważyć, że obecny odsetek przeklinających jest najwyższy z dotychczas odnotowywanych, a grupa osób niesięgających wcale po słowa niecenzuralne zmniejszyła się od poprzedniego pomiaru w 2007 roku o 6 punktów.

Tabela 2

Czy zdarza się, że używa Pan(i) słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13
	w procentach			
Nigdy się to nie zdarza	24	25	27	21
Zdarza się, ale tylko w sytuacji, gdy jestem zdenerwowany(a), pod wpływem emocji	63	66	62	65
Zdarza się to także w innych sytuacjach, gdy chcę coś mocno, dosadnie określić	13	9	11	14

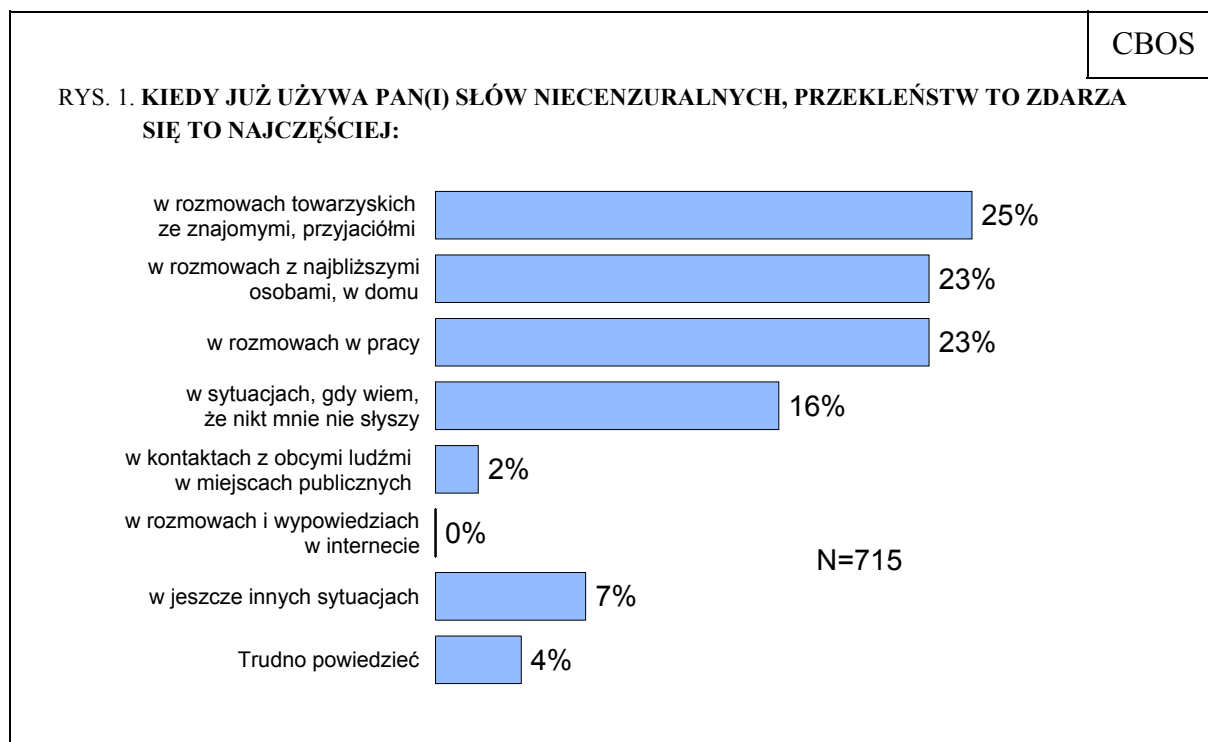
Częściej przeklinają mężczyźni niż kobiety, częściej także młodszy niż starsi respondenci. Młodszy (do 34 roku życia) wyróżniają się także używaniem wulgaryzmów w innych sytuacjach niż w afekcie, np. gdy chcą coś lepiej wyrazić. Przeklinanie rzadziej zdarza się osobom mającym podstawowe wykształcenie, a także najbardziej zaangażowanym w praktyki religijne (co jest prawdopodobnie w znacznej mierze funkcją wieku). Z deklaracji wynika ponadto, że wulgarnych słów rzadziej używają respondenci mający prawicowe poglądy polityczne niż badani o poglądach lewicowych i centrowych.

W niemal wszystkich grupach wiekowych zmniejszył się w ciągu ostatnich sześciu lat odsetek osób w ogóle nieprzeklinających. Wzrosła liczba badanych stosujących wulgaryzmy poza sytuacjami stresującymi wśród osób mających od 25 do 34 lat oraz 55 lat i więcej.

Tabela 3

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Czy zdarza się, że używa Pan(i) słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?											
	Nigdy się to nie zdarza				Zdarza się, ale tylko wówczas, gdy jestem zdenerwowany(a)				Zdarza się też w innych sytuacjach			
	1999	2001	2007	2013	1999	2001	2007	2013	1999	2001	2007	2013
	w procentach											
Ogółem	24	25	27	21	63	66	62	65	13	9	11	14
Uczniowie i studenci	10	6	18	8	65	71	63	75	25	23	19	17
Wiek												
18-24 lata	12	11	13	9	71	72	70	74	17	16	17	17
25-34	17	13	13	9	69	79	70	67	14	7	17	23
35-44	18	18	13	14	69	75	72	75	13	6	14	12
45-54	17	21	17	14	67	69	73	74	15	10	11	13
55-64	33	34	29	24	58	52	63	62	9	14	8	14
65 lat i więcej	51	57	68	53	41	39	31	43	8	5	1	5

Badani, którzy zadeklarowali, że używają wulgaryzmów, twierdzą, że najczęściej robią to w trakcie spotkań towarzyskich (25%), w rozmowach w domu (23%) i w pracy (23%). Jedna szósta (16%) przeklina na ogół, gdy nikt ich nie słyszy. Nieliczni (2%) przeważnie sięgają po wulgarne słownictwo w kontaktach z obcymi ludźmi w miejscach publicznych. Jeszcze mniej osób (poniżej 1%) wskazało rozmowy i wypowiedzi internetowe, jako te, w których najczęściej zdarza im się używać słów niecenzuralnych.



Analizując miejsca, w których najczęściej używa się wulgarnego języka, można dokonać rozróżnienia na przeklinających wyłącznie w afekcie i takich, którzy stosują wulgaryzmy po to, aby coś lepiej określić lub wyrazić. W tej drugiej grupie częściej przeklina się w sytuacjach towarzyskich i w pracy. Z kolei wśród używających wulgaryzmów pod wpływem silnych emocji znaczny odsetek ankietowanych przeklina, gdy nikt ich nie słyszy, a także – częściej niż osoby posługujące się wulgaryzmami, aby coś lepiej wyrazić – przeklinają oni w rozmowach z domownikami.

RYS. 2. **KIEDY JUŻ UŻYWA PAN(I) SŁÓW NIECENZURALNYCH, PRZEKLEŃSTW TO ZDARZA SIĘ TO NAJCZĘŚCIEJ:**



NORMY

Polacy niemal powszechnie mają poczucie, że używanie wulgaryzmów jest wbrew obowiązującym normom. Ponad dziewięciu na dziesięciu badanych (91%) deklaruje, że razi ich, gdy inni używają słów niecenzuralnych, przy czym połowę tej grupy (46%) razi to zawsze, a połowę (45%) – w zależności od sytuacji, w której te słowa padają. Co jedenasty respondent (9%) twierdzi, że jest przyzwyczajony do przekleństw i nie razi go one. Przez ostatnie sześć lat wzrosło warunkowe przyzwolenie na wulgarne wypowiedzi, ubyło zaś osób, które nie akceptują ich w żadnych okolicznościach. Liczba takich deklaracji jest obecnie najniższa odkąd badamy to zjawisko.

Tabela 4

Czy razi Pana(ią), gdy ludzie używają słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX '99	VIII '01	V '07	VIII '13
	w procentach			
Tak, zawsze mnie to razi	53	51	52	46
To zależy – w niektórych sytuacjach mnie to razi, w innych nie	39	45	40	45
Nie, nie razi mnie to, jestem do tego przyzwyczajony(a)	8	4	8	9

Wrażliwość na wulgaryzmy zależy przede wszystkim od płci i wieku. Przekleństw częściej nie tolerują kobiety niż mężczyźni, a także częściej osoby starsze niż młodsze. Wykształcenie nie odgrywa w tym przypadku dużej roli – można jedynie zauważyć, że wśród najlepiej wykształconych odsetek badanych przyzwyczajonych do wulgaryzmów i je akceptujących jest niższy niż wśród słabiej wykształconych.

W ciągu ostatnich sześciu lat znacznie ubyło najmłodszych respondentów, a także uczniów i studentów, którzy deklarują, że używanie wulgarnych słów zawsze jest dla nich rażące, natomiast obecnie częściej niż w 2007 roku uzależniają to od okoliczności. Wyraźnie wzrosła również akceptacja wulgarnych wypowiedzi wśród młodych mających od 25 do 34 lat. Podobny lub nieco niższy niż przed laty jej poziom odnotowujemy natomiast wśród osób powyżej 44 roku życia.

Tabela 5

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Czy razi Pana(ią), gdy ludzie używają słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?											
	Tak, zawsze mnie to razi				To zależy – w niektórych sytuacjach mnie to razi, w innych nie				Nie, nie razi mnie to, jestem do tego przyzwyczajony(a)			
	1999	2001	2007	2013	1999	2001	2007	2013	1999	2001	2007	2013
	w procentach											
Ogółem	53	51	52	46	40	45	40	45	8	5	8	9
Uczniowie i studenci	30	26	36	24	63	63	49	66	7	11	15	11
Wiek												
18–24 lata	25	33	41	23	66	60	45	66	9	7	13	11
25–34	39	37	37	32	49	56	54	53	11	7	9	16
35–44	53	47	43	42	39	47	52	49	8	6	5	9
45–54	56	50	48	46	37	47	44	51	7	2	8	2
55–64	61	67	61	59	32	29	32	33	7	5	7	8
65 lat i więcej	79	75	80	73	17	24	16	20	4	2	4	6

Badani nieużywający wulgarnych słów niemal powszechnie nie akceptują tego typu wypowiedzi. Wśród pozostałych, a zwłaszcza wśród przeklinających również po to, by coś lepiej wyrazić, przeważa aprobata wulgaryzmów.

Tabela 6

Czy zdarza się, że używa Pan(i) słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?	Czy razi Pana(ią), gdy ludzie używają słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?		
	Tak, zawsze mnie to razi	To zależy – w niektórych sytuacjach mnie to razi, w innych nie	Nie, nie razi mnie to, jestem do tego przyzwyczajony(a)
	w procentach		
Nigdy się to nie zdarza	87	10	3
Zdarza się, ale tylko w sytuacji, gdy jestem zdenerwowany(a), pod wpływem emocji	39	53	8
Zdarza się to także w innych sytuacjach, gdy chcę coś mocno, dosadnie określić	21	56	23

★

★

★

W ostatnich latach nasiliło się używanie wulgaryzmów i zwiększył się poziom akceptacji wulgarnego słownictwa. Przeklinać zdarza się niemal ośmiu na dziesięciu dorosłym, niemniej większość z nich robi to wyłącznie pod wpływem emocji, natomiast niewielu wtedy, gdy chcą coś lepiej określić lub wyrazić. Najczęściej wulgaryzmów używa się w rozmowach ze znajomymi, rodziną, a także współpracownikami. W ostatnich latach zwiększyła się tolerancja dla wulgaryzmów, a ich ocena bardziej zależy od kontekstu, w jakim się pojawiają.

Badani najczęściej stykają się z wulgarnym słownictwem w przestrzeni publicznej – na ulicy, w środkach komunikacji, a także w miejscach, gdzie spędzają wolny czas. Przekleństwa dość często pojawiają się również w miejscu pracy i nauki, jednak z deklaracji respondentów wynika, że są tam one nieco rzadsze niż sześć lat temu. Również mniej osób niż wówczas ma kontakt z wulgarnym słownictwem w domach.

Opracował

Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, nieuczynnymi na ulicy?			Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	
		%	%	%	
Ogółem		63	23	14	902
Płeć	Mężczyźni	63	24	14	437
	Kobiety	64	22	13	466
Wiek	18-24 lata	65	28	7	107
	25-34	68	23	10	183
	35-44	63	27	10	154
	45-54	67	22	11	149
	55-64	69	17	14	157
	65 lat i więcej	48	23	28	154
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	26	21	357
	Miasto do 19 999	69	20	11	135
	20 000 - 99 999	67	25	8	166
	100 000 - 499 999	73	18	10	144
	500 000 i więcej mieszk.	71	21	7	101
Wykształcenie	Podstawowe	51	24	25	195
	Zasadnicze zawodowe	63	21	16	227
	Średnie	70	22	8	303
	Wyższe	67	26	7	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	29	9	98
	Średni personel, technicy	79	15	6	38
	Pracownicy adm.-biurowi	68	24	8	69
	Pracownicy usług	71	21	8	64
	Robotnicy wykwalifikowani	61	28	12	98
	Robotnicy niewykwalifik.	66	23	11	46
	Rolnicy	51	29	21	36
	Pracujący na własny rach.	60	21	19	32
Bierni zawodowo	Renciści	65	13	22	57
	Emeryci	57	19	24	176
	Uczniowie i studenci	62	32	6	59
	Bezrobotni	69	22	9	87
	Gospodynie domowe i inni	64	23	13	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	24	7	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	29	10	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	65	24	11	212
	prywatnym gosp. rolnym	52	28	20	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	64	24	12	95
	501-750	61	24	15	97
	751-1000	62	20	18	140
	1001-1500	60	26	13	154
	Powyżej 1500 zł	66	24	11	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	67	16	17	107
	Średnie	62	23	14	423
	Dobre	64	24	12	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	71	13	16	51
	Raz w tygodniu	60	25	15	398
	1-2 razy w miesiącu	64	24	12	145
	Kilka razy w roku	64	23	14	205
	W ogóle nie uczestniczy	72	18	10	104
Poglądy polityczne	Lewica	78	12	10	140
	Centrum	64	24	12	310
	Prawica	59	26	15	268
	Trudno powiedzieć	58	24	18	185

Tabela 2

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, niecenzuralnymi W środkach komunikacji - pociągu, autobusie itp.?				Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	32	39	2	780
Płeć	Mężczyźni	26	32	40	2	368
	Kobiety	29	32	39	1	412
Wiek	18-24 lata	35	37	28		105
	25-34	29	40	29	2	164
	35-44	25	35	38	2	136
	45-54	31	22	46	1	128
	55-64	24	30	45	1	127
	65 lat i więcej	21	25	53	1	119
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	28	49	2	296
	Miasto do 19 999	21	35	41	3	111
	20 000 - 99 999	32	32	34	1	143
	100 000 - 499 999	34	33	34		133
	500 000 i więcej mieszk.	38	39	24		96
Wykształcenie	Podstawowe	22	28	50	1	156
	Zasadnicze zawodowe	19	30	50	2	189
	Średnie	31	35	33	1	272
	Wyższe	37	33	28	1	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	31	31	2	90
	Średni personel, technicy	34	25	39	2	35
	Pracownicy adm.-biurowi	36	40	24		65
	Pracownicy usług	27	32	35	5	53
	Robotnicy wykwalifikowani	12	40	46	1	86
	Robotnicy niewykwalifik.	20	23	57		40
	Rolnicy	16	30	51	3	31
	Pracujący na własny rach.	20	24	52	4	24
Bierni zawodowo	Renciści	31	25	44		38
	Emeryci	23	27	50	0	144
	Uczniowie i studenci	36	43	21		59
	Bezrobotni	28	33	39		77
		Gospodynie domowe i inni	42	29	27	2
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	30	37	2	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	39	37	3	67
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	33	39	2	183
	prywatnym gosp. rolnym	21	30	49		31
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	22	32	44	2	84
	501-750	23	33	43	1	80
	751-1000	23	35	42	1	124
	1001-1500	24	33	43	0	139
	Powyżej 1500 zł	32	32	35	1	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	29	40	2	88
	Średnie	27	34	37	2	368
	Dobre	27	30	42	1	324
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	28	31	41		46
	Raz w tygodniu	23	33	43	1	334
	1-2 razy w miesiącu	24	31	43	1	123
	Kilka razy w roku	31	29	37	3	184
	W ogóle nie uczestniczy	39	36	25		92
Poglądy polityczne	Lewica	33	26	40	1	123
	Centrum	27	35	38	0	281
	Prawica	30	34	35	1	219
	Trudno powiedzieć	21	28	48	3	156

Tabela 3

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, nieuczynnymi w pracy?				Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		33	22	44	0	526
Płeć	Mężczyźni	44	24	31	0	274
	Kobiety	21	21	58	0	251
Wiek	18-24 lata	32	23	45		50
	25-34	41	23	36		144
	35-44	34	24	42		122
	45-54	29	25	45	1	98
	55-64	32	19	47	1	78
	65 lat i więcej	9	14	77		32
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	24	45	0	191
	Miasto do 19 999	33	22	45		85
	20 000 - 99 999	29	26	45		93
	100 000 - 499 999	37	16	46	1	87
	500 000 i więcej mieszk.	39	24	37		69
Wykształcenie	Podstawowe	34	15	49	2	53
	Zasadnicze zawodowe	43	20	37		121
	Średnie	34	28	38		194
	Wyższe	24	20	55	1	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	20	57	1	97
	Średni personel, technicy	56	18	26		36
	Pracownicy adm.-biurowi	20	25	55		67
	Pracownicy usług	41	31	28		62
	Robotnicy wykwalifikowani	53	27	21		86
	Robotnicy niewykwalifik.	47	10	42		41
	Rolnicy	22	27	50		34
	Pracujący na własny rach.	31	13	56		29
Bierni zawodowo	Renciści	26	21	53		7
	Emeryci	14	10	76		28
	Uczniowie i studenci	24	15	61		13
	Bezrobotni	9	40	50		14
		Gospodynie domowe i inni	27	31	33	8
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	28	22	50		138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	24	43	1	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	23	34		207
	prywatnym gosp. rolnym	31	25	43		33
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	37	18	42	2	40
	501-750	51	20	30		55
	751-1000	28	24	48		67
	1001-1500	34	19	47		92
	Powyżej 1500 zł	34	20	46		147
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	26	36		41
	Średnie	37	23	39	1	237
	Dobre	29	21	50		247
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	3	78	4	25
	Raz w tygodniu	27	27	45		227
	1-2 razy w miesiącu	28	18	54		90
	Kilka razy w roku	42	23	34	1	125
	W ogóle nie uczestniczy	52	17	31		59
Poglądy polityczne	Lewica	48	20	32		81
	Centrum	29	24	47		195
	Prawica	31	24	44	1	149
	Trudno powiedzieć	33	19	48	1	101

Tabela 4

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, niecenzuralnymi w internecie?				Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		30	23	45	2	692
Płeć	Mężczyźni	32	22	44	2	344
	Kobiety	27	24	47	2	348
Wiek	18-24 lata	46	32	22		107
	25-34	33	28	38	1	180
	35-44	33	23	41	2	140
	45-54	17	24	56	3	113
	55-64	29	10	57	4	92
	65 lat i więcej	11	7	78	4	61
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	20	52	3	248
	Miasto do 19 999	27	24	47	2	103
	20 000 - 99 999	30	27	41	1	137
	100 000 - 499 999	35	24	39	2	118
	500 000 i więcej mieszk.	40	21	37	2	86
Wykształcenie	Podstawowe	21	22	56	1	102
	Zasadnicze zawodowe	25	15	56	4	156
	Średnie	33	23	41	2	261
	Wyższe	34	30	35	1	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	29	38		97
	Średni personel, technicy	37	11	50	2	36
	Pracownicy adm.-biurowi	39	22	37	3	67
	Pracownicy usług	34	18	47	2	56
	Robotnicy wykwalifikowani	26	17	54	3	86
	Robotnicy niewykwalifik.	22	26	52		39
	Rolnicy	7	22	67	4	28
	Pracujący na własny rach.	32	25	43		26
Bierni zawodowo	Renciści	28	18	52	2	26
	Emeryci	15	9	72	4	69
	Uczniowie i studenci	52	35	13		59
	Bezrobotni	23	34	41	2	71
	Gospodynie domowe i inni	30	27	33	9	32
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	19	43	1	130
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	27	43	2	71
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	21	46	2	194
	prywatnym gosp. rolnym	10	22	64	4	29
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	26	23	46	5	74
	501-750	28	27	42	3	68
	751-1000	38	17	43	1	97
	1001-1500	29	25	46	1	116
	Powyżej 1500 zł	32	21	44	3	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	24	42	5	62
	Średnie	30	20	49	2	309
	Dobre	30	26	43	1	322
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	25	45	5	35
	Raz w tygodniu	27	23	48	2	291
	1-2 razy w miesiącu	22	20	56	3	113
	Kilka razy w roku	36	22	40	1	171
	W ogóle nie uczestniczy	42	25	29	3	83
Poglądy polityczne	Lewica	36	13	49	2	119
	Centrum	32	22	44	2	247
	Prawica	30	29	38	3	196
	Trudno powiedzieć	21	22	55	2	131

Tabela 5

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, nieuczynnymi podczas spotkań towarzyskich - z rodziną, znajomymi?			Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	
		%	%	%	
Ogółem		9	26	65	900
Płeć	Mężczyźni	12	27	61	434
	Kobiety	7	25	68	465
Wiek	18-24 lata	15	38	46	107
	25-34	17	30	52	182
	35-44	10	30	60	153
	45-54	3	31	66	149
	55-64	7	19	75	156
	65 lat i więcej	5	11	84	154
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	27	64	356
	Miasto do 19 999	8	27	65	135
	20 000 - 99 999	10	21	69	165
	100 000 - 499 999	8	21	71	142
	500 000 i więcej mieszk.	15	36	48	101
Wykształcenie	Podstawowe	10	27	63	196
	Zasadnicze zawodowe	8	26	66	224
	Średnie	10	26	64	302
	Wyższe	9	25	67	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	25	68	98
	Średni personel, technicy	11	27	62	38
	Pracownicy adm.-biurowi	8	32	60	69
	Pracownicy usług	12	33	56	64
	Robotnicy wykwalifikowani	18	24	58	95
	Robotnicy niewykwalifik.	9	37	54	46
	Rolnicy	6	33	61	36
Pracujący na własny rach.	10	10	80	32	
Bierni zawodowo	Renciści	2	25	74	57
	Emeryci	5	11	84	176
	Uczniowie i studenci	15	36	49	59
	Bezrobotni	9	41	50	87
	Gospodynie domowe i inni	20	24	56	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	30	64	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	20	72	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	29	54	210
	prywatnym gosp. rolnym	9	35	56	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	39	51	95
	501-750	17	27	56	96
	751-1000	5	21	74	140
	1001-1500	9	21	69	154
	Powyżej 1500 zł	7	23	70	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	38	51	107
	Średnie	11	25	65	422
	Dobre	8	24	68	370
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	16	82	51
	Raz w tygodniu	8	25	67	396
	1-2 razy w miesiącu	6	26	68	145
	Kilka razy w roku	13	26	61	204
	W ogóle nie uczestniczy	17	33	49	104
Poglądy polityczne	Lewica	18	29	53	139
	Centrum	7	29	64	307
	Prawica	6	24	70	268
	Trudno powiedzieć	12	22	66	186

Tabela 6

		Czy styka się Pan(i) z przekleństwami, słowami wulgarnymi, niecenzuralnymi w domu, w kontaktach z najbliższymi?			Liczba osób
		Tak, bardzo często lub dość często	Tak, czasami	Rzadko lub nigdy	
		%	%	%	
Ogółem		7	17	76	903
Płeć	Mężczyźni	9	17	75	438
	Kobiety	5	18	77	465
Wiek	18-24 lata	11	22	67	107
	25-34	10	21	69	183
	35-44	6	15	78	154
	45-54	2	21	76	148
	55-64	10	15	76	156
	65 lat i więcej	3	11	86	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	21	71	356
	Miasto do 19 999	4	15	81	135
	20 000 - 99 999	7	12	81	166
	100 000 - 499 999	5	16	79	144
	500 000 i więcej mieszk.	10	18	72	101
Wykształcenie	Podstawowe	6	21	72	196
	Zasadnicze zawodowe	7	18	74	226
	Średnie	10	15	75	303
	Wyższe	2	15	83	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	11	88	98
	Średni personel, technicy	9	16	75	38
	Pracownicy adm.-biurowi	3	16	81	69
	Pracownicy usług	12	20	69	64
	Robotnicy wykwalifikowani	14	19	68	98
	Robotnicy niewykwalifik.	12	29	59	45
	Rolnicy	6	17	77	36
	Pracujący na własny rach.	4	11	85	32
Bierni zawodowo	Renciści	5	18	77	57
	Emeryci	4	10	85	177
	Uczniowie i studenci	14	13	73	59
	Bezrobotni	5	33	63	87
	Gospodynie domowe i inni	9	24	67	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	13	82	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	18	73	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	9	20	71	211
	prywatnym gosp. rolnym	14	14	72	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	27	63	95
	501-750	13	24	63	97
	751-1000	5	11	85	140
	1001-1500	5	18	76	155
	Powyżej 1500 zł	4	12	85	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	27	60	108
	Średnie	8	18	74	423
	Dobre	4	14	82	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	12	86	51
	Raz w tygodniu	6	14	80	396
	1-2 razy w miesiącu	6	21	73	145
	Kilka razy w roku	8	17	74	205
	W ogóle nie uczestniczy	13	27	60	105
Poglądy polityczne	Lewica	10	17	73	140
	Centrum	5	19	76	308
	Prawica	4	16	80	268
	Trudno powiedzieć	11	17	72	186

Tabela 7

		Czy zdarza się, że używa Pan(i) słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?			Liczba osób
		Nigdy się to nie zdarza	Zdarza się, ale tylko w sytuacji, gdy jestem zdenerwowany, pod wpływem emocji	Zdarza się to także w innych sytuacjach, gdy chcę coś mocno, dosadnie określić	
		%	%	%	
Ogółem		21	65	14	903
Płeć	Mężczyźni	12	68	20	437
	Kobiety	29	63	8	466
Wiek	18-24 lata	9	74	17	107
	25-34	9	67	23	183
	35-44	14	75	12	154
	45-54	14	74	13	148
	55-64	24	62	14	156
	65 lat i więcej	53	43	5	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	67	14	356
	Miasto do 19 999	27	61	13	135
	20 000 - 99 999	21	67	12	166
	100 000 - 499 999	21	71	8	144
	500 000 i więcej mieszk.	17	54	28	101
Wykształcenie	Podstawowe	32	58	10	196
	Zasadnicze zawodowe	15	73	12	226
	Średnie	17	67	16	303
	Wyższe	21	61	17	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wykształc.	25	61	14	98
	Średni personel, technicy	12	60	28	38
	Pracownicy adm.-biurowi	14	71	16	69
	Pracownicy usług	9	78	13	64
	Robotnicy wykwalifikowani	10	78	13	98
	Robotnicy niewykwalifik.	10	67	23	46
	Rolnicy	16	76	8	35
	Pracujący na własny rach.	11	53	36	32
Bierni zawodowo	Renciści	28	57	15	57
	Emeryci	45	47	8	177
	Uczniowie i studenci	8	75	17	59
	Bezrobotni	16	70	15	87
	Gospodynie domowe i inni	12	85	4	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15	73	12	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	65	19	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	69	20	211
	prywatnym gosp. rolnym	12	73	15	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	11	77	11	95
	501-750	13	70	18	97
	751-1000	27	60	13	140
	1001-1500	26	60	14	155
	Powyżej 1500 zł	20	65	15	199
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	59	22	107
	Średnie	23	66	11	424
	Dobre	19	66	15	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	43	7	51
	Raz w tygodniu	27	64	9	396
	1-2 razy w miesiącu	14	71	16	145
	Kilka razy w roku	9	75	15	205
	W ogóle nie uczestniczy	15	52	33	105
Poglądy polityczne	Lewica	15	63	21	140
	Centrum	16	72	12	310
	Prawica	27	58	15	268
	Trudno powiedzieć	23	66	11	185

Tabela 8

		Czy razi Pana(ią), gdy ludzie używają słów niecenzuralnych, przekleństw, czy też nie?			Liczba osób
		Tak, zawsze mnie to razi	To zależy – w niektórych sytuacjach mnie to razi, w innych nie	Nie, nie razi mnie to, jestem do tego przyzwyczajony(a)	
		%	%	%	
Ogółem		46	45	9	903
Płeć	Mężczyźni	36	50	14	438
	Kobiety	56	39	5	465
Wiek	18-24 lata	23	66	11	107
	25-34	31	53	16	183
	35-44	42	49	9	154
	45-54	46	51	2	149
	55-64	59	33	8	156
	65 lat i więcej	73	20	6	155
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	40	12	357
	Miasto do 19 999	49	47	5	135
	20 000 - 99 999	49	45	6	166
	100 000 - 499 999	44	49	7	144
	500 000 i więcej mieszk.	37	50	13	101
Wykształcenie	Podstawowe	50	38	13	195
	Zasadnicze zawodowe	43	47	10	227
	Średnie	46	46	8	303
	Wyższe	48	48	4	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	46	3	98
	Średni personel, technicy	40	45	15	38
	Pracownicy adm.-biurowi	42	49	9	69
	Pracownicy usług	27	67	6	64
	Robotnicy wykwalifikowani	29	52	19	98
	Robotnicy niewykwalifik.	34	49	17	46
	Rolnicy	43	51	6	36
Pracujący na własny rach.	34	55	11	32	
Bierni zawodowo	Renciści	62	30	8	56
	Emeryci	71	24	5	177
	Uczniowie i studenci	24	66	11	59
	Bezrobotni	44	45	11	87
	Gospodynie domowe i inni	62	38		43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	44	49	7	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	53	5	75
	sekt. pryw. poza rolnict.	30	55	15	212
	prywatnym gosp. rolnym	36	55	9	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	51	18	95
	501-750	29	51	20	97
	751-1000	56	39	6	140
	1001-1500	50	43	7	154
	Powyżej 1500 zł	47	46	7	199
Ocena własnych war. mater.	Złe	49	42	10	108
	Średnie	46	46	8	423
	Dobre	46	44	10	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	19	5	51
	Raz w tygodniu	54	39	7	397
	1-2 razy w miesiącu	42	48	10	145
	Kilka razy w roku	35	54	11	205
	W ogóle nie uczestniczy	32	54	14	105
Poglądy polityczne	Lewica	44	44	12	140
	Centrum	43	48	9	309
	Prawica	52	38	10	268
	Trudno powiedzieć	46	49	5	186